

OULU

Nuorten Vaikuttajapäivät 6.10.2015 / Työpajojen pöytäkirjat

Työpaja 1: Kouluruokailusta rajoitukset pois

Työpajassa oli mukana 13 nuorta osallisuusryhmistä, kaksi osallisuusohjaajaa sekä kolme virkamiestä. Puheenjohtajana työpajassa toimi Wilma Toivanen. Asiantuntijoina Serviisiltä Soile Haataja/tuotantokoordinaattori sekä Suvi Hanhisuanto/asiakkuusvastaava. Marjut Nurmivuori, perusopetus- ja nuorisajohtaja Sivistys- ja kulttuuripalveluista oli vastaamassa asiakkaan näkökulmasta. Maikkulan Nuoria (MaNu) edustivat Santeri Saari sekä Severi Seppänen. Muistion kirjasi Eija Kemiläinen.

Kouluruokailusta rajoitukset pois/ylemmäksi

Osallisuusryhmä MaNun edustajat pohjustivat keskustelua kouluruokailujen rajoitusten mahdollisesta poistosta tai rajoitusten nostosta. Pohjustuksessa verrattiin mm. 1.lk:n ja 9.lk:n oppilaan ruuan määrän tarvetta, ja että koulupäivät sujuisivat paremmin täydellä vatsalla. Pohjustuksessa viitattiin myös liikunnan ja kulutuksen määrään sekä eri kasvuvaiheisiin.

Serviisi kertoi palveluistaan: Järjestävät ruoka-annoksia 40 000/pvä vauvasta vaariin. Olivat tulleet työpajaan hyvillä mielin, mukava että ruokailua kehitetään ja uusia näkökulmia asiaan saadaan sekä yhteistyötä suoraan nuorten kanssa. Vastauksena alustukseen kertoivat, että 9.-luokkakaisen annoskoko ei ole sama kuin ekaluokkalaisen vaan annoskoot tulevat palvelukuvausten mukaan. Annoskoot on sovittu sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa, mutta työpajassa laitettiin pohdinnan alle onko mahdollisuutta annoskoon muutokseen ja kehittämideoita kaivattiin. Annos koostuu pääruoasta, lisäkkeestä, salaattista, leivästä, juomasta, mahdollisesta jälkiruoasta sekä leikkeleestä.

Palvelusopimuksessa myös määritellään palvelutasot, kuinka usein on kala-, broileri- yms. ruokia ja missä määrin keitto-, laatikko-, uuniruokia jne. Mieliruokat menevät hyvin kaupaksi ja niitä arvioivat ruokaraadit, joista asiakkailta saadaan suoraan palaute. Raateihin kuuluvat rehtoreita, opettajia ja he tuovat esille myös oppilaiden ääntä. Tätä yhteistyötä voisi Serviisin mielestä kehittää. Pyyntönä myös olisi että lautasmalli säilyisi ja kaikki ottaisivat lisää kaikkea. Ravintosuositukset eivät täyty jos lautasen täyttää vain lihapullilla. Lounas pitäisi vastata 1/3 päivän energian tarpeesta. Maanantaipäivinä oppilaat ovat nälkäisempiä ja tähän on vastattu nostamalla 10 % päivän ruokamäärää. Suosikkiruokat myös pyritään ennakoimaan. Kehittymässä on tuotannonohjausjärjestelmä jotta pystyttäisiin vastaamaan yksilöllisemmin koulujen tarpeisiin.

Perusopetus- ja nuorisopalveluista kerrottiin Oulussa olevan nyt n. 20 000 oppilasta. On tehty palvelusopimus Serviisin kanssa, jossa liitteenä koulujen oppilasmäärät sekä allergiat. Ravintosuositukset määrittävät ruoka-annoksien sisältöä. Annosteluohjeet ovat erit mm. päiväkodille, alakoululle, yläkoululle/lukiolle. Peruna on rajoittamatonta, mutta esimerkiksi

ohukaiset, nakit ja salaatti on rajoitettua. Ylimääräinen ruoka annetaan mm. asukasyhdistyksille jaettavaksi. Mikäli ruokaa ei riitä kaikilla kouluilla, tarvitaan tilausten tarkastelua. Painotettiin kouluruokailun tärkeyttä ja sitä että kouluruoka saisi sujua kaikilla myös kiireettömästi. Siihen käytettävää aikaa ei tulla vähentämään.

Työpaja koettiin erittäin antoisana sekä aktiivisena. Vuoropuhelu eri toimijoiden kesken oli hyvää ja rakentavaa. Kaikki tulivat kuulluiksi ja yhteistyökuvioita on tästä hyvä jatkaa.

Työpajan konkreettiset tulokset eli mille aletaan

- Lautasmalli esille kouluille, päivän ruoasta kootaan konkreettinen malli. Pohjalla annosteluohjeet, jotka ovat erilaiset ikäluokasta riippuen.
- Sopimusneuvottelu siitä, mitä ruokarajoituksille voi tehdä, pyritään kehittämään realistiset ruokarajoitukset.
- Vaikuttaminen oman koulun kouluruoka-asioissa (oppilaskunnan hallituksen/rehtorin kautta) Miksei kouluruoan "arviointi" voisi olla pakollinen, pysyvä käytäntö kouluilla??
- Ruokaraateihin halutaan myös nuorten näkökulma. Nuoria voisi sitouttaa myös tuotekehittelyyn ja hyödyntää heitä siinä.

Työpaja 2: Koirapuisto Jääliin

Työpajassa oli mukana seitsemän nuorta osallisuusryhmistä, kaksi osallisuusohjaajaa sekä yksi virkamies. Puheenjohtajana työpajassa toimi Marjaana Reinikainen. Asiantuntijana Oulun kaupungin katu- ja viherpalveluista suunnitteluhortonomi Päivi Latvalehto. Kiimingin osallisuusryhmää (KiPa) edustivat Juho Kuttilainen, Eetu Koski sekä Miguel Nikula. Muistion kirjasi Juho Ahtonen.

Aluksi esiteltiin Kiimingin osallisuusryhmä Kipan lausuntoehdotus "Koirapuistoon Jääliin". Keskusteltiin mm., että lähin koirapuisto on Kynsilehdossa asti, eikä Kiimingistäkään löydy puistoa. Paikka koirapuistolle oli mietitty ehdotuksessa valmiiksi.

Suunnitteluhortonomi kertoi Oulun Kaupungin koirapuistojen tilanteesta. Kiiminkiin on tulossa koira-aitaus v.2019 (suunnitelma löytyy "Oulun koirapalvelujen kehittäminen 2014-2039"). Koirapuistot sijoitetaan Oulussa asutusten ja koiramäärien mukaan. Kiimingissä on enemmän koiria ja siksi tuleva paikka on Kiimingissä (koiramäärät perustuu arvioon, koska Oulussa ei makseta koiraveroa). Alueilla, missä on n. 1000 koira rakennetaan koira-aitaukset. Arvion mukaan Kiimingissä koirien määrä on vielä nousussa.

Jääliin on myös ollut koirapuistosuunnitelma, joka on opinnäytetyönä aikoinaan tehty, mutta kuntaliitoksen myötä tuo hanke kuitenkin jäi. Tämän hetkisen tiedon mukaan seuraavat koirapuistot ovat tulossa Haukiputaalle, Kaakkuriin sekä Kiiminkiin. Vertailun vuoksi, koirapuistojen kustannusarviot ovat lähes samat, mitä lasten leikkiapuistoilla eli ne ovat kalliita rakentaa. Aitaukset, portit, syväkeräysastiat yms. vie paljon rahaa. Oulunsalon koirapuiston kustannusarvio n. 65000 €. Aitaverkko n. 7000 € (koiraverkkoa, Suomessa korkeus vähintään 180cm), murskeet n. 5000 €,

ylläpito n. 2500 €/vuosi (hoidetaan aluetta ja tyhjennetään jäteasiat yms.). Koirapuistot kustantavat yleensä n. 40000–100000 €.

Koirapuistot tulee sijoittaa kaupungin maille ja mielellään vähintään 100 m päähän lähimmästä asutuksesta. Tuosta 100 m välimatkasta on jouduttu joissakin paikoissa jonkin verran tinkimään. Huonolle maapohjalle koirapuistoa ei voi rakentaa.

Oulun kaupunki rakentaa puistot Kennel-liiton ohjeistuksen mukaan (ohjeistus löytyy netistä Kennel-liiton sivuilta). Uusissa koirapuistoissa tulee olla erilliset alueet sekä pienemmille ja isommille koirille. Kooltaan uudet puistot on vähintään 3000 – 5000m².

Jäälin koirapuisto oli suunniteltu "Jäälin monttujen" läheisyyteen. Paikalliset puhuvat ns. koiramontusta. Paikka on kaupungin mailla, mutta asutusta löytyy monttujen läheisyydestä. Toisella puolen monttua ei ole vielä kaavoitusta ja sille puolelle rakentamisesta ei osata vielä sanoa. Kipan lausuntoehdotuksen mukaisesti Jääliin suunniteltuun koirapuistoon mietitty agility-rata on ongelmallinen toteuttaa, koska osat ovat kuluvia ja koirien turvallisuus tulee ottaa tässä huomioon. Esteitä yms. joutuu pitämään kunnossa ja huoltamaan.

Oulussa koirapuistot ovat kovalla käytöllä ja ovat siis erittäin tarpeellisia, varsinkin kaupunkialueella, jossa metsikköä ei ole välttämättä lähellä. Ouluun on aikaisemmin pohdittu myös ns. koirametsää (mm. Helsingistä löytyy sellainen). Eli suurehko aitaamaton alue, jossa koirat saisivat olla vapaana.

Kuinka asiassa edetään? Jäälin alueelle olisi mahdollisuus rakentaa koirapuisto (koirapuiston koko, asutuksen läheisyys yms. huomioiden). Tosin kaavoitus tulee tarkastaa, onko puistoa mahdollista tuohon suunniteltuun kohtaan rakentaa. Puistot tulee kuitenkin rakentaa asemakaava-alueelle ja kaupungin maille. Tällä hetkellä Jäälissä koirien määrä ei vielä ylitä sitä rajaa, että sinne tulisi rakentaa koirapuistoa.

Palautteen antamista Oulun kaupungille koirapuiston puolesta Jääliin kannattaa kuitenkin jatkaa. Koirien määrä on todennäköisesti nousussa seuraavien vuosien aikana. Tällä hetkellä puiston rakentaminen myös Jääliin on epätodennäköistä, koiramäärän (arvio: Jäälissä tällä hetkellä 379 koira), budjetin ja jo Kiiminkiin (Hieta-ahon koira-aitaus) suunnitellun koirapuiston vuoksi. Mikäli koiramäärä ei ylitä on puisto silti mahdollista rakentaa alueen asumismuoto huomioiden (kerrostalo vai omakotitalo aluetta ympärillä).

Työpaja 3: Monitoimipuiston rakentaminen olemassa olevien puistojen yhteyteen

Työpajassa oli mukana 12 nuorta osallisuusryhmistä, kolme osallisuusohjaajaa sekä kolme virkamiestä. Puheenjohtajana työpajassa toimi Terhi Vihriälä. Asiantuntijoina Oulun kaupungin katu- ja viherpalveluista maisema-arkkitehti Johanna Jylhä ja suunnitteluhortonomi Anne Määttä sekä Oulun kaupungin liikuntapalveluista suunnittelija Satu Kiipeli. Osallisuusryhmä Pohjoisen Oulun Fiksuja (POF) edustivat Tuomas Hopia ja Piia Jolanki. Muistion kirjasi Katariina Väyrynen

Monitoimipuiston ideana on saada lisättyä nuorten hyvinvointia liikunnan osalta. Puisto lisäisi monipuolisempia liikuntamahdollisuuksia ja tekemistä eri ikäluokille. Monitoimipuisto on mahdollista liittää jo olemassa olevien lasten leikkipuistojen yhteyteen. Pohjoisessa Oulussa olisi tarvetta monitoimipuistolle. Oulussa on paljon pienille suunnattuja puistoja, mutta nuorille tarkoitettuja puistoja ei ole juuri lainkaan. POF on myös saanut tukijoita monitoimipuiston toteutukseen, mm. alueen koulun rehtorilta.

Miksi monitoimipuisto pitäisi saada juuri Pöllönkankaalle? Siellä olisi mahdollinen alue koulun vieressä. Pohjoisella alueella ei ole paljoa nuorille suunnattuja ulkoilumahdollisuuksia, muita mahdollisia alueita voisi olla Pateniemi ja Kaijonharjun Nyyrikinpuisto, mutta tavoittaako nämä alueet niin hyvin nuoria? Patenimen alueelle on tulossa leikkipuisto.

Suunnitteluvaiheessa pitäisi miettiä mille alueelle tarvitaan puistoja ja ketä puisto palvelee, minkälainen on alueen julkinen liikenne, pääsevätkö nuoret helposti ilman vanhempien kyyditystä. Nuoret pääsevät liikkumaan kauemmaksi kuin pienet lapset. Osaksi puistoa toiveena olisi koripallokenttä, pieni jalkapallokenttä, skeittimahdollisuuksia ja frisbeegolfrata. Puistoon pitää miettiä yhtenäinen kokonaisuus ja mahdollisuuksien mukaan pyritään saamaan käyttäjämäärä mahdollisimman laajaksi, mutta lasten leikkipuistoissa on huomioitava turvallisuusstandartit. Myös alueen ikäjakauma olisi hyvä tarkistaa, koska silloin ehdotuksella olisi parempi mahdollisuus mennä läpi, mitä enemmän lapsia asuu vieressä.

Hollihaan alueella Heinäpäässä, liikennepuiston vieressä on iso nurmikkoalue. Alueelle on kaavailtu toimintapuisto, johon on suunniteltu lasten leikkipuisto, skeittiparkki, parkouralue ja muita nuorille suunnattuja toimintoja. Hollihaan iso nurmialue on ollut tähän mennessä paljon käytössä. Nettisivuilta näkee 13.10.2015 päätöksen talousarviosta. Hollihaan puisto on aikaisemminkin ollut ehdolla, mutta ei ole mennyt läpi, ei ole katsottu niin tarpeelliseksi. Netistä voi seurata suunnitelmia. Hollihaan alue tavoittaa paljon nuoria ja on kaiken "keskellä". Keskustaan on muutenkin hankala saada puistoa, kun ei ole paljoa tilaa, näin ollen Hollihaan alue olisi täydellinen paikka puistolle. Alueelle on jo valmiit suunnitelmat asiantuntijoiden toimesta, jotka on mietitty nuorten kannalta ja heidän kanssaan. Monitoimipuistoja olisi helpompi saada muillekin alueille, jos Hollihaan aluetta käyttää moni nuori ja tämän kautta nähdään puistojen tarpeellisuus.

Nuoret kyselivät tehdäänkö kamalan näköiselle venesatamalle mitään. Venesataman kunnostus on mukana suunnitelmissa. Suunnitelma on tehty koko alueeseen ja se laitetaan kerralla kuntoon. Alueesta saataisiin oululaisten yhteinen liikunta- ja leikkipaikka. Nuoret ja muut asukkaat saavat enemmän "aikaan" kuin viherpalvelut, menee hallitukselle paremmin läpi kun taustalla on kansalaisaloite. Osallistaminen ja vaikuttaminen joko yksityisenä tai nuorisojärjestönä on kannattavampaa. Tehokkainta on ottaa suoraan yhteyttä päättäjiin.

Oulun kaupungin sivuilla on suunnitelmat, sinne kannattaa käydä antamassa toiveita ja vaikuttamassa. Kaupungin omilla sivuilla on myös asukas kyselyt joiden perusteella katsotaan, onko tarvetta alueen muutoksiin.

Päätös:

HOLLIHAAN TOIMINTAPUISTO

One ja OKEVA lähtevät viemään esitystä eteenpäin laittamalla asian seuraavaan kokoukseen esityslistalle. Odotetaan kaupungin talousarviota. Nettisivuilta näkee videotallenteen 13.10.2015. Ovat yhteydessä tarvittaessa kaupunginhallitukseen ja – valtuustoon. One ja Okeva ovat yhteydessä toisiinsa.

Monitoimipuisto Pohjoiseen Ouluun

POF ja POVA ja HaVa alkavat miettimään mille alueelle olisi järkevin rakentaa monitoimipuisto ja mikä alue tavoittaa eniten nuoria, mitä toimintoja puistossa voisi olla ja voisiko ne olla kevyitä ratkaisuja. Osallisuusryhmät ovat yhteydessä liikuntapalveluihin ja tarvittaessa tilakeskukseen, lähimpään kouluun sekä oppilaskunnan hallitukseen. Asukasyhdistykseltä voisi saada tukea suunnitelmiin.